

DRAMA KEYWORDS	(SG)	POLISH
abstract		
not concrete, not realistic		
niekontretny, nierealistyczny		
accent		
way of speaking used in a localised area		
sposób wymowy właściwy dla danego regionu		
acting		
playing a character in a drama		
granie roli w przedstawieniu		
acting area		
the part of a stage where the action takes place (usually in front of the scenery and where furniture may be set)		
część sceny, na której rozgrywa się akcja (zwykle przed scenerią, tam, gdzie usytuowane są meble)		
action		
events in a drama		
wydarzenia w sztuce		
ad lib		
impromptu speech introduced into a scripted scene		
improvizowana wypowiedź wtrącona do skryptu		
amateur		
a person who works in the theatre for pleasure, not for money		
osoba grająca w teatrze dla przyjemności, bez wynagrodzenia		
analysis		
look at something in detail, and evaluate it		
rozpatrywanie w szczegółach, ewaluacja		
arena stage		
where the audience is on three or four sides of the stage		
tam, gdzie widownia ulokowana jest z trzech lub czterech stron sceny		
articulation		
clear and precise speech		
ćwiczenie wymowy		
aside		
line spoken directly to the audience, and not heard by other actors		
kwestia wypowiedziana bezpośrednio do widowni, niesłyszana przez pozostałych aktorów		
A.S.M.		
Assistant Stage Management		
Asystent Teatralny		

atmosphere
feeling created by the environment
uczucie wykreowane przez środowisko
audience
people watching a presentation
osoby oglądające przedstawienie
audition
trying out a new actor/dancer / singer with a view to cast her/him as a member of of the company
przesłuchanie aktora/ tancerza/ śpiewaka pod kątem zaangażowania
auditorium
seating area for the audience
miejsca dla widowni
avenue theatre
audience seated on two sides of the performance space
widownia rozsadzona po obu stronach sceny
backcloth
a painted canvas across the width of the upstage, usually representing a scene
zawieszony w głębi sceny obraz na płótnie, zwykle imitujący scenerię
backing
a flat or cloth behind doors or windows to mask parts of the stage that should not be seen by the audience
przesłona lub dekoracja zawieszona w oknach lub na drzwiach maskująca fragmenty sceny, które powinny pozostać niewidoczne dla widzów
backstage
area of the stage behind scenery, and not used for acting
obszar sceny za scenografią
beginners
call given to performers to call them to the stage for the start of the performance
sygnał przywołujący artystów na scenę na rozpoczęcie przedstawienia
blacks
doing a performance using black curtains instead of scenery
przedstawienie z użyciem czarnych kurtyn zamiast scenografii
blackout
extinguishing all stage lights - used as a break between scenes
wygaszenie światła na scenie, stosowane pomiędzy scenami sztuki

blocking
The process of arranging the actors' moves on stage. The Director plans the actors' entrances, exits, and moves.
Proces aranżacji ruchów aktorów na scenie. Reżyser planuje wejścia, wyjścia oraz ruchy aktorów.
body language
mood /feeling created by movement or physical positioning
nastrój/ uczucie kreowane za pomocą ruchu lub przyjmowanych pozycji
borders
horizontal flats or drapes(curtains) hanging down to mask lighting or the tops of flats
poziome dekoracje lub zasłony zawieszane w celu zamaskowania świateł lub górnych części dekoracji
box set
complete stage setting representing an interior scene
kompletny wystrój sceny wyobrażający wnętrze pomieszczenia
brace & weights
wooden, weighted device to enable a flat to stand firmly
drewniany przyrząd z obciążeniem umożliwiający trwałe zamocowanie dekoracji
brainstorming
diagram showing extension of ideas from one theme or topic at the centre
diagram obrazujący zakres pomysłów dotyczących umieszczonego w jego środku motywu lub tematu
ceremony
a religious or state ritual
rytuał religijny lub narodowy
character
The part which an actor creates (a personality in a drama)
Postać odtwarzana przez aktora (osobowość w sztuce)
characterisation
portrayal in depth of a specific role
dogłębne przedstawienie danej roli
clarity
clearness; audibility (being heard)
czystość; wyraźna słyszalność
climax
most exciting or important part in a drama
najbardziej eskcytująca lub najważniejsza część sztuki
comic
humorous
śmieszny

communicate
to tell, or put across
powiedzieć, przekazać
concept map
ideas represented as a diagram (e.g.brainstorming diagram)
pomysły zaprezentowane w formie diagramu (np. diagramu burzy mózgów)
conflict
struggle; fight; argument
szamotanie; walka; kłótnia
content
the subject; what is in the drama
temat; to, co składa się na treść sztuki
context
the general situation in which something happens
okoliczności, w których rozgrywają się wydarzenia
contrast
show a marked difference
ukazanie znaczącej różnicy
contribute
offer suggestions; help to bring about
zaoferować sugestie; przyczynić się do powstania czegoś
convention
dramatic techniques used to enhance a performance or develop characters
techniki dramatyczne stosowane dla wzbogacenia przedstawienia lub postaci
convey
communicate; to put across
zakomunikować; przekazać
(to) corpse
when an actor loses concentration (slang)
utrata koncentracji przez aktora (slang)
costume
clothes that actors wear to put them "into" role
strój noszony przez aktora, pomaga mu "wczuć" się w rolę
creating
to improvise; to make up a piece of drama
improvizacja, tworzenie sztuki
credible
believable; realistic
wiarygodny; realistyczny

cue
signal for speech; action of technical effect
znak do rozpoczęcia wypowiedzi; zastosowanie efektu specjalnego
cyclodrama
also known as BACKDROP
znana znana również jako KOTARA
cut
deletion of lines/ script to shorten the running time
usunięcie kwestii/ części skryptu w celu skrócenia czasu trwania
dance
artistic expression through movement
artystyczne wyrażanie się za pomocą ruchu
deadline
date or time by which a task should be finished
wyznaczona data lub godzina, przed upływem której należy zakończyć zadanie
develop
make more detailed; build on
wzbogacić o szczegóły; rozbudować
dialogue
conversations involving two or more characters
rozmowa dwoja lub większej liczby postaci
diction
clarity of speech; verbal style; how someone speaks
czystość wymowy; styl werbalny; sposób, w jaki ktoś mówi
dilemma
problem with two alternatives
problem z dwoma możliwymi rozwiązaniami
directing
working with actors to create a drama
praca z aktorami nad wykreowaniem przedstawienia
director
the overall creator and co-coordinator of the work of actors, designers etc
naczelna postać kreująca i koordynująca pracę aktorów, scenografów, itp.
dimmer dimmer board
switch that fades the lights down
przełącznik służący do przyciemniania światła
down stage
acting area closest to the audience
obszar sceny znajdujący się najbliżej widowni

drama
representations of life deliberately created through acting
przedstawienie realiów za pomocą sztuki aktorskiej
dressing the set
adding details / ornaments curtains etc to a bare set
dodawanie szczegółów, upiększeń, zastłon do огоłoczonej sceny
DSM
Deputy Stage Manager
Zastępca Kierownika Teatralnego
dynamics
how the body moves, or how a piece of drama moves
sposób poruszania się ciała lub ukierunkowania w danej sztuce
effective
achieving what was wanted
osiągnięcie celu
evaluate
assess; judge
ocenić; osądzić
expand
make bigger; develop
powiększyć; rozwinąć
experiment
try out
wypróbować
expression
showing feeling through action
wyrażanie uczuć za pomocą akcji
facial expression
look on face which shows feeling
wyraz twarzy demonstrujący uczucia
F.O.H.
Front of House (auditorium, box-office, foyer)
"Przód Teatru" (audytorium, kasa biletowa, foyer)
fit up
putting the set together for a show not in a regular theatre
tworzenie sceny na przedstawienie poza teatrem
flashback
scene showing an earlier event
scena ukazująca wcześniejsze wydarzenie

flats
rectangular pieces of scenery which can be joined together (wood frame/ painted canvas)
prostokątne kawałki scenografii, które mogą być ze sobą łączone (rama drewniana/ malowane płótno)
flies
space above the stage. Scenery can be "flown" into this space for storage.
strefa ponad sceną, do której można przenieść scenerię na przechowanie
fluency
flowing, smooth dialogue or action
płynność dialogu lub akcji
focus
central point ; main idea
punkt centralny; główna myśl
form
how the drama is presented; manner of expression
sposób prezentacji sztuki; forma ekspresji
fourth wall
the non-existent front wall of a box through which the audience sees the action
nieistniejąca przednia ściana skrzyni, przez którą widownia obserwuje akcję
freeze
the body is totally still
ciało zastygłe w bezruchu
french brace
wooden triangle fixed to the back of a flat, to make it stand up
trójkątna rama potrzymująca pionową dekorację
front of house
area of a venue to which the audience has access
obszar dostępny dla publiczności
gauze
transparent cloth for scenic effects
przezroczysty materiał do kreowania efektów scenicznych
gel
coloured filter for lighting effects
kolorowy filtr do kreowania efektów świetlnych
gesture
meaningful movemnet of the arm; non-verbal communication
znaczący ruch ręki; komunikacja niewerbalna

get in / get out
touring expression: arriving at a venue, unloading equipment for a show, then its removal afterwards
zwrot stosowany w tournée: przyjazd na miejsce spektaklu, rozładowanie wyposażenia oraz jego rozmontowanie po przedstawieniu
gobo
thin metal plate cut in a pattern and used in stage lighting to create a shaped beam of light
cienka metalowa płytka z wyciętym wzorem, stosowana w oświetleniu scenicznym do wykreowania snopu światła o określonym kształcie
going up
theatrical backstage when the curtain is about to go up
kuluary przed podniesieniem kurtyny
ground plan / set plan
view from above the set, showing scenery, rostra and furniture
widok z góry na scenę, pokazujący usytuowanie scenerii, rostra oraz meble
ham
to over-play a part
przesadzić przy wczuwaniu się w rolę
hot seating
questioning in-role
przepytywać z roli
house
the audience
widownia
house lights
lights used to light the auditorium - usually dimmed before the performance starts
światła oświetlające widownię, zwykle przyciemniane przed rozpoczęciem przedstawienia
house tabs
front curtain
przednia kurtyna
idea
thought; proposal
pomysł; propozycja
image
visual representation of an idea or feeling
wizualna prezentacja myśli lub uczucia
improvisation
creating a piece of drama
tworzenie części sztuki teatralnej

improvise movement
movement put together with available material ; impromptu
poruszenie stworzone z dostępnego materiału; improwizowanie
inflection
the voice lulling over words like a waterfall
usypiający głos
interaction
way in which characters behave towards each other
sposób wzajemnego zachowania się wobec siebie postaci
intonation
modulation of voice (rising or falling)
modulacja głosu (podnoszenie i zniżanie)
iron (the)
Safety Curtain; to block off the Auditorium in a fire
Kurtyna Bezpieczeństwa; odcina dostęp do widowni na wypadek pożaru
issue
matter for discussion
sprawa do dyskusji
justify
prove with evidence
przedstawić dowód na coś
key moment
one of the most important parts in a drama
jeden z najważniejszych momentów w sztuce
key scene
most important scene in the drama
najważniejsza scena w sztuce
language
communication through spoken or written words
komunikacja przy użyciu słowa mówionego lub pisanego
lamp lantern
a light
światło
legs
a pair of heavy drapes hanging on either side of the stage to mask off the wings
para załon zwieszających się po obu stronach sceny maskując skrzydła
lines
written speeches of the play, memorised and spoken by the actors.
zapis wypowiedzi w sztuce do wyuczenia i recytacji przez aktorów
lighting plot
chart showing the lighting changes used in a performance
wykres obrazujący zmiany oświetlenia podczas spektaklu

location
place where a drama happens
miejsce, w którym rozgrywa się akcja sztuki
mannerism
habits of speech or gesture
nawyki mowy lub gestykulacji
marking flats
flats are numbered from downstage to upstage on both sides
obustronna numeracja dekoracji od skraju w głąb sceny
masking
the blocking of the audience's view of an actor by another actor; OR hiding an actor, or area of the stage from the audience
zastanianie przed wzrokiem widzów jednego aktora przez innego; lub ukrywanie aktora bądź też fragmentu sceny
meaning
what is meant to be understood
co należy przez to rozumieć
melodrama
exaggerated piece of drama
przesadzona, wyolbrzymiona część sztuki
message
what is communicated
to, co zostaje zakomunikowane
mime
stylised movement creating the illusion of reality ; acting without words
stylizowany ruch kreujący iluzję rzeczywistości; gra bez słów
mood
feeling; state of mind
uczucie; stan umysłu
monologue
scene in which only one character speaks
scena, w której wypowiada się tylko jedna z postaci
motivation
reason behind speech / movement
uzasadnienie wypowiedzi/ ruchu
movement
all forms of physical expression through actions
każda forma ekspresji ruchowej
moves
actions performed by an actor
ruchy wykonywane przez aktora

musical
drama which includes songs and /or music
sztuka zawierająca piosenki lub/ oraz muzykę
narrator
storyteller
osoba opowiadająca
offstage
the area behind the setting of a play, either at the sides or at the back
obszar poza scenografią do sztuki, po bokach lub na tyłach sceny
onstage
the area in front of the setting, seen by the audience
obszar sceny oglądany przez widownię
out front
when an actor delivers a line direct to the audience
gdy aktor recytuje kwestię wprost do widzów
pace
speed of speech or movement
szybkość mowy lub ruchu
pause
break in speech ; short silence
przerwa w wypowiedzi; krótkie milczenie
pitch
height or depth of the voice on a vocal scale
wysokość lub głębokość głosu w skali wokalne
performance
the presentation of a piece of drama
wystawienie sztuki
playwright
one who writes plays
osoba pisząca sztuki dramatyczne
plot
the central action round which the play is written
akcja, wokół której napisana się sztuka
portrayal
how character is shown by an actor
sposób kreowania postaci przez aktora
positioning
placing of actors on stage (BLOCKING)
rozstawianie aktorów na scenie (BLOCKING)

present
to show an audience
pokazać widzom
producer
person who arranges for the production of a play (usually financial and administration matters)
osoba organizująca produkcję sztuki dramatycznej (zwykle sprawy finansowe oraz administracyjne)
profile spot
spotlight which gives a precise beam
reflektor rzucający precyzyjny snop światła
programme
information for audiences including a cast list
informacja dla widzów zawierająca obsadę sztuki
project (the voice)
make audible to an audience
czynić słyszalnym dla widzów
promenade theatre
audience walks from one location to another, following the action of the drama
widzowie podążają w ślad za przemieszczającą się akcją sztuki
prop
real or imaginary object used by an actor in a drama
prawdziwy lub wimaginowany obiekt używany przez aktora w sztuce
props
Abbreviation for 'stage properties'
skrót od "stage properties"
proscenium arch
stage within an enclosing arch
obszar sceny pod łukiem
prompt copy
the book containing the text of the play. The SM gives cues from this (calls, lighting, sound)
książka zawierająca treść sztuki (na jej podstawie kierownik teatralny wystosowuje zawołania, zmianę świateł, dźwięk).
raked stage
stage built with a slope from upstage to downstage (old fashioned)
scena z wbudowaną pochylnią z głębi sceny ku jej przodowi (staroświecka)
reaction
response to what happens
reakcja na wydarzenia

realistic
believable; like real life
wiarygodny; rzeczywisty
rehearsal
practising of a performance before it is shown to an audience
ćwiczenie sztuki przed pokazaniem jej widzom
relationships
how people or ideas connect with each other; how characters interact
sposób, w jaki myśli ludzkie wiążą się ze sobą; sposób wzajemnego oddziaływania postaci
research
finding out information
zdobywanie informacji
respond
react; reply
reagować; odpowiadać
rhythm
regular, repeated pattern of speech or movement
role
part played (CHARACTER)
odgrywana postać (CHARACTER)
role play
developing an artificial situation as yourself or another person
odgrywanie roli w wytworzonej sztucznie sytuacji
rostrum (singular) rostra (plural)
block(s) /platform(s) used to create raised parts/ different levels of a stage
blok(I)/ platforma(-y) stosowane do tworzenia wzniesień / różnych poziomów sceny
running time
time it takes to perform a play
czas odegrania sztuki
run through
a non-stop run of the play in rehearsal
nieprzerywany bieg sztuki podczas próby
scene
part of a drama set in one place and time
część sztuki osadzona w jednym miejscu i czasie
scenario
outline of a drama
zarys sztuki

script
words on a page, pre-written for an actor to learn
słowa wypowiedzi zapisane do wyuczenia się przez aktorów
set
abbreviation for 'setting'
skrót od "setting"
set up
getting ready for a performance
przygotowywanie się do spektaklu
sight lines
angles of vision from which the audience sees the stage from all parts of the auditorium
kąty obserwacji sceny dla widzów w każdej części widowni
situation
circumstances; specific point in a drama
okoliczności; specyficzne wydarzenie w sztuce
S.M.
Stage Manager
Kierownik Teatralny
space
place in which a drama is created or presented
obszar, w którym sztuka jest kreowana lub przedstawiana
speed
rate of movement
tempo ruchu
spontaneous
unplanned; on the spot
niezaplanowany; z doskoku
stage whisper
an exaggerated whisper, audible to the audience but presumed not heard by other actors
przesadnie głośny szept, słyszalny dla widzów, a rzekomo niesłyszalny dla pozostałych aktorów
stage crew
all the backstage workers
osoby wykonujące pracę w kulisach
stage directions
the acting area is divided into a grid. This enables an actor to interpret a director's blocked instructions. Left and right apply to the actor's left and right as he/she faces the audience
scena podzielona jest siecią krzyżujących się linii, umożliwiającą aktorom interpretację instrukcji reżysera. Prawa i lewa strona to prawa i lewa strona aktora w momencie, gdy stoi on/ ona twarzą do widowni

stage hand
backstage worker who shifts scenery
robotnik pracujący przy przestawianiu scenografii
staging
the setting of a presentation; how the scenery is used
wykorzystanie scenografii w przedstawieniu
status
the importance of a character
ranga postaci
stimulus
starting point of any drama
punkt początkowy każdej sztuki
storyline
account of events; main facts of a drama
przebieg wydarzeń; główne punkty w sztuce
strike
moving a piece of scenery or furniture from a stage
zabranie ze sceny mebla lub fragmentu scenografii
stress
emphasis
podkreślenie
structure
way in which a drama is presented; the order of scenes
sposób prezentacji sztuki; kolejność scen
studio theatre
implies a production which is intimate
produkcja na mniejszą skalę
stylised
using rules of a particular style ; usually not realistic
stosująca reguły konkretnego stylu; zwykle nierealistyczna
tabs
originally the main stage curtain, but now describes all stage drapes
początkowo nazwa głównej kurtyny, obecnie stosowana dla wszystkich zasłon
tableaux
still or "frozen" pictures
nieruchome lub "zamrożone" obrazy
target audience
specific group of people for whom drama is intended
specyficzna grupa odbiorców, do których adresowana jest sztuka

techniques
methods used
zastosowane metody
tension
build up of excitement
podnoszenie napięcia
tempo
speed of an activity of piece of music
stopień szybkości wykonywania utworu muzycznego
theme
subject; what the drama is about
temat; to, o czym opowiada sztuka
theatre arts
practical addition to enhance a drama (lighting, costume etc)
praktyczne dodatki wzbogacające sztukę (oświetlenie, kostiumy)
theatre in the round
where the audiences surrounds the acting area
tam, gdzie widownia rozsadzona jest wokół sceny
thrust / apron stage
a stage that projects from the back wall of the theatre with the audience on three sides
scena rozciągająca się od tylnej ściany teatru z widownią rozlokowaną z trzech stron
time
when the drama takes place (time of day, or historical setting)
czas rozgrywania się sztuki - pora dnia lub tło historyczne
tone
change of voice to show emotion
zmiana głosu mająca na celu zobrazowanie emocji
tragic
sad; distressing
smutny; przygnębiający
trap
an opening trapdoor in the stage floor, giving access to and from a lower level
otwierane drzwi w podłodze sceny, umożliwiające dostęp do niższego poziomu
traverse
a pair of curtains hung upstage of the house tabs, which may be drawn across the stage to provide a change of scene
zastony zawieszane w głębi sceny zaciągane wtedy gdy zachodzi konieczność zmiany scenografii

truck
a platform on wheels for scenery
platforma na kołach pod scenografię
type casting
casting based on actors' looks and personality rather than acting ability
obsada oparta raczej na wyglądzie i osobowości aktora, niż jego umiejętnościach aktorskich
upstage
the area of the stage furthest from the audience
obszar sceny najbardziej oddalony od widowni
understudy
a performer who learns the lines, songs and movements of another actor (often as well as their own, smaller part)
aktor, który uczy się kwestii, piosenek oraz ruchów innego aktora (często oprócz swojej własnej, mniejszej roli)
venue
place where a drama is presented
miejsce wystawienia sztuki
voice
sound uttered by the mouth
dźwięk wydawany przy pomocy ust
volume
loudness
głośność
wardrobe
department in a theatre that deals with costumes
dział teatru zajmujący się kostiumami
warm-up
exercise to prepare the voice or body for acting
ćwiczenia służące przygotowaniu głosu lub ciała do gry na scenie
wing flats
single flat masking the sides of the stage, and providing entrances
pojedyncza dekoracja maskująca z wyjściami na scenę
wings
areas on either side of the stage; where actors stand waiting to make an entrance on stage
obszar po bokach sceny gdzie aktorzy czekają przed wejściem na scenę
working lights
lights used during rehearsal, to save the stage lights
światła używane podczas prób aby oszczędzić światła scenicznych